

Offentlige anskaffers mulige rolle i omstillingen til lavutslippssamfunnet

Guro Nereng, koordinator for Klima Østfold

Foto: Stein J. Bjørge

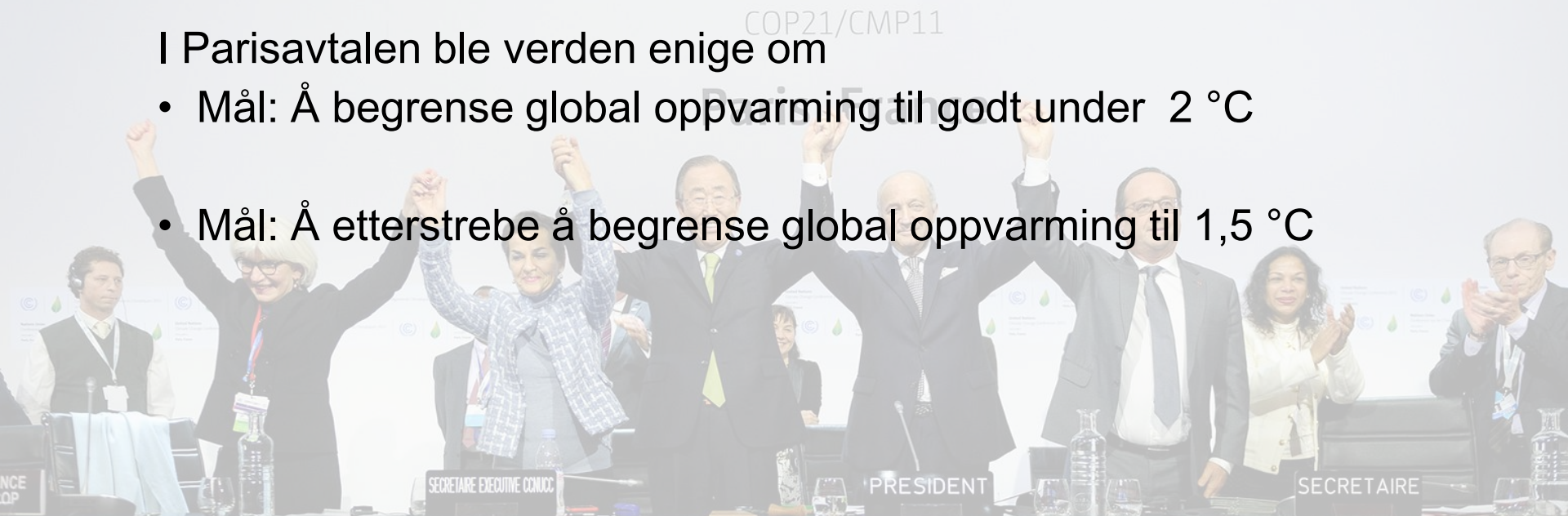

►► Klimautfordringene og løsninger Hva står verden ovenfor?

- Med dagens politikk styrer verden mot 4 - 5 °C global oppvarming
- Lovet politikk ved inngåelsen Parisavtalen styrer verden mot 3 °C global oppvarming

I Parisavtalen ble verden enige om

- Mål: Å begrense global oppvarming til godt under 2 °C
- Mål: Å etterstrebe å begrense global oppvarming til 1,5 °C

▶▶ Hva står verden ovenfor? Eksempler

Kilder: Carbon Brief, Miljødirektoratet (Basert på IPCC)
Foto:
UNITED NATIONS PHOTO VIA FOTER.COM / CC BY-NC-ND
Landbruks- og matdepartementet
Current Affairs

Vest-Afrika og Sahel-beltet

Vinter, Skandinavia:
Nedgang i antall kuldedager sammenliknet m 1981-2010

Varmtvannskorallrev

Dagens politikk, 4-5 °C

Lovet politikk, 3 °C

Mål: 2 °C

Mål: 1,5 °C

betydelig usikkerhet i matproduksjon.
Høy risiko for underernæring

Høyere risiko for underernæring

Egnede områder for maisdyrking redusert med 40 % sammenliknet m i dag.
Økt risiko for underernæring

?

12 færre

6 færre

4 færre

tap av nesten alle korallrev er veldig sannsynlig

Så godt som alle forsvinner (>99 %)

70–90 prosent vil gå tapt

▶▶ FN sier om 1,5-gradersmålet:
Det er mulig. Det blir tøft

EVERY ACTION MATTERS
EVERY BIT OF WARMING MATTERS
EVERY YEAR MATTERS
EVERY CHOICE MATTERS

Full report: <https://ipcc.ch/sr15>, including the Summary for Policymakers, 5 chapters, 10 FAQs and the Glossary.

Database of SR15 mitigation pathways: <https://data.ene.iiasa.ac.at/iamc-1.5c-explorer/>

▶▶ Klimautfordringene og løsninger

Løsninger – på et banalt nivå:

- 100 % fossilfri energi
- Energieffektivitet
- Ressurseffektivitet

Kostnader
Andre barrierer
Andre miljøpåvirkninger
Sosiale konsekvenser

Gjenstår:

- Klimagassutslipp fra kjemiske prosesser i industrien
  - > Karbonfangst og -lagring eller -bruk
- Klimagassutslipp fra biologiske prosesser i landbruket:
  - > Forbedret agronomi, omlegging, ressursutnyttelse

►► Kommunenes mulige roller generelt

Drift

- Innkjøp
- Egne bygg, kjøretøy, maskiner osv

Myndighet

- Klima- og energihensyn i alle planer og enkeltvedtak
- Areal- og transportplanlegging: lokalisering av næringsvirksomhet, boliger, infrastruktur og tjenester
- Klima- og energihensyn i planarbeid og eByggesak
- Fjernvarmekonsesjon, Vindkraft, Vannkraft, Nett
- Landbruksrådgivning
- Avfall
- Vann og avløp

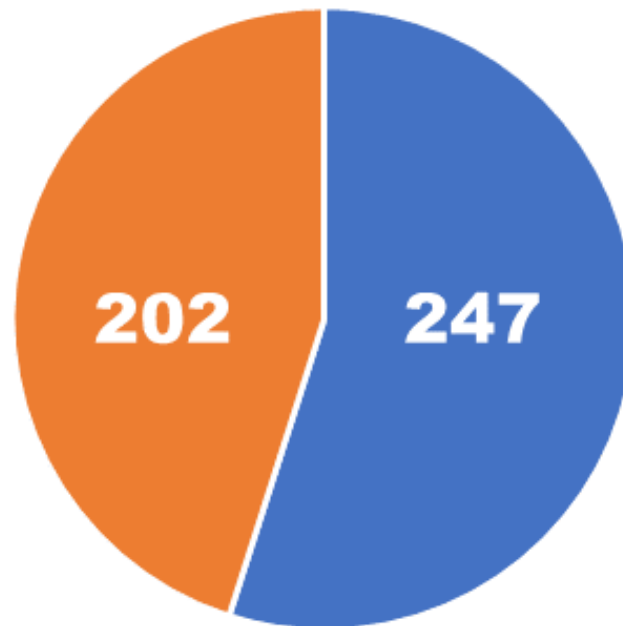
Samfunnsutvikler

- Samarbeid
- Tilrettelegging
- Evt - støtteordninger
- Informasjon og holdningsskapende arbeid

▶▶ Det offentlige Norges innkjøpsmakt

Offentlige innkjøp, milliarder kroner

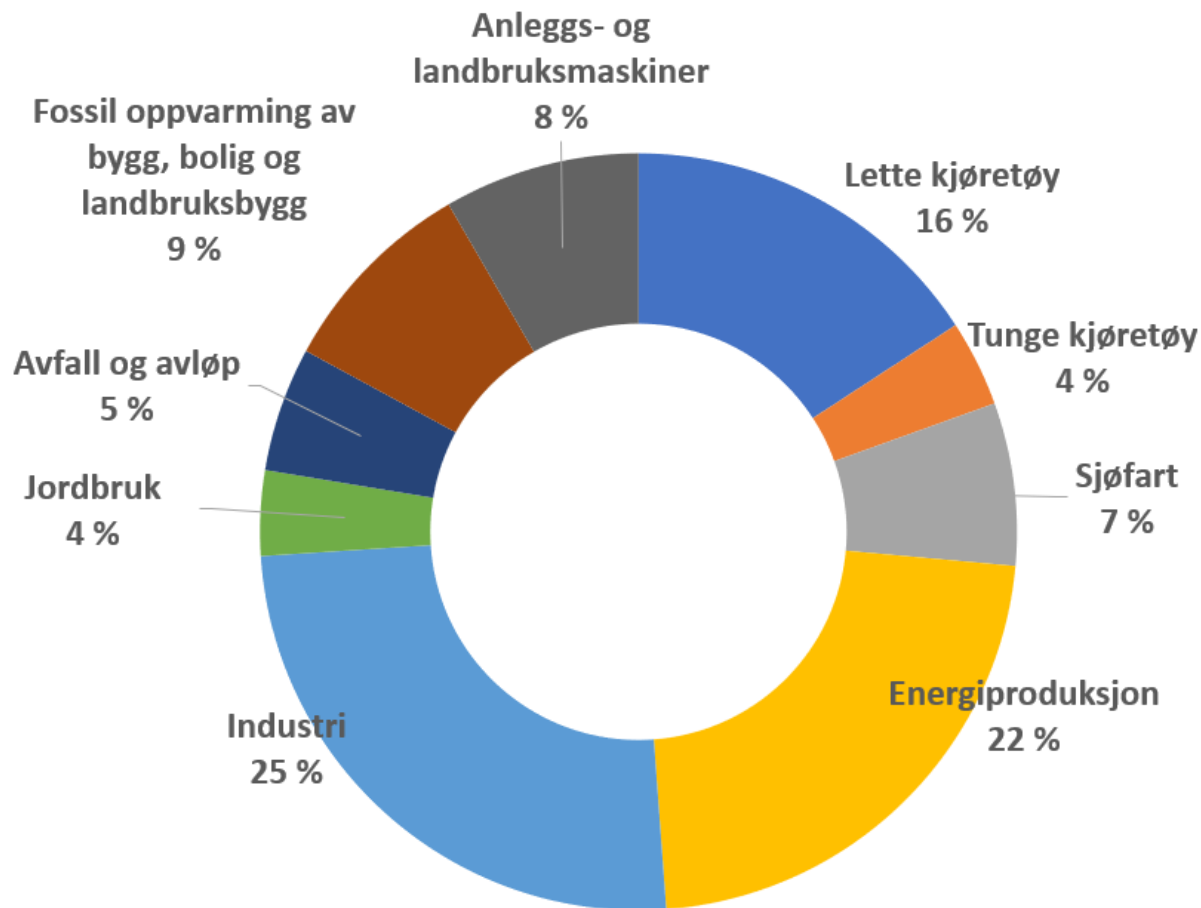

■ Statsforvaltningen ■ Kommuneforvaltningen

►► Utslippene / en kommune

Eksempel:

Klimagassutslipp (tonn CO₂-ekv), etter sektor, Fredrikstad 2017

>> Kutt egne direkte utslipp. Energieffektiviser egen drift

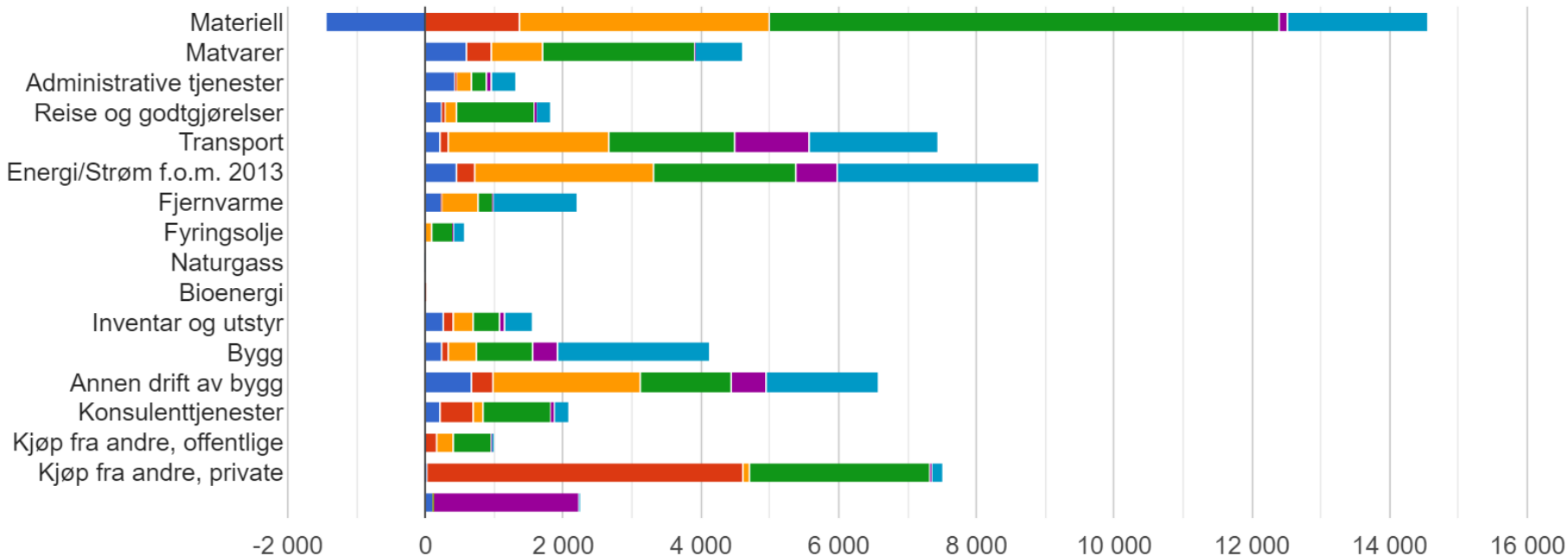
Klimafotavtrykk fra en kommunes virksomhet

Fredrikstad kommune, 2016

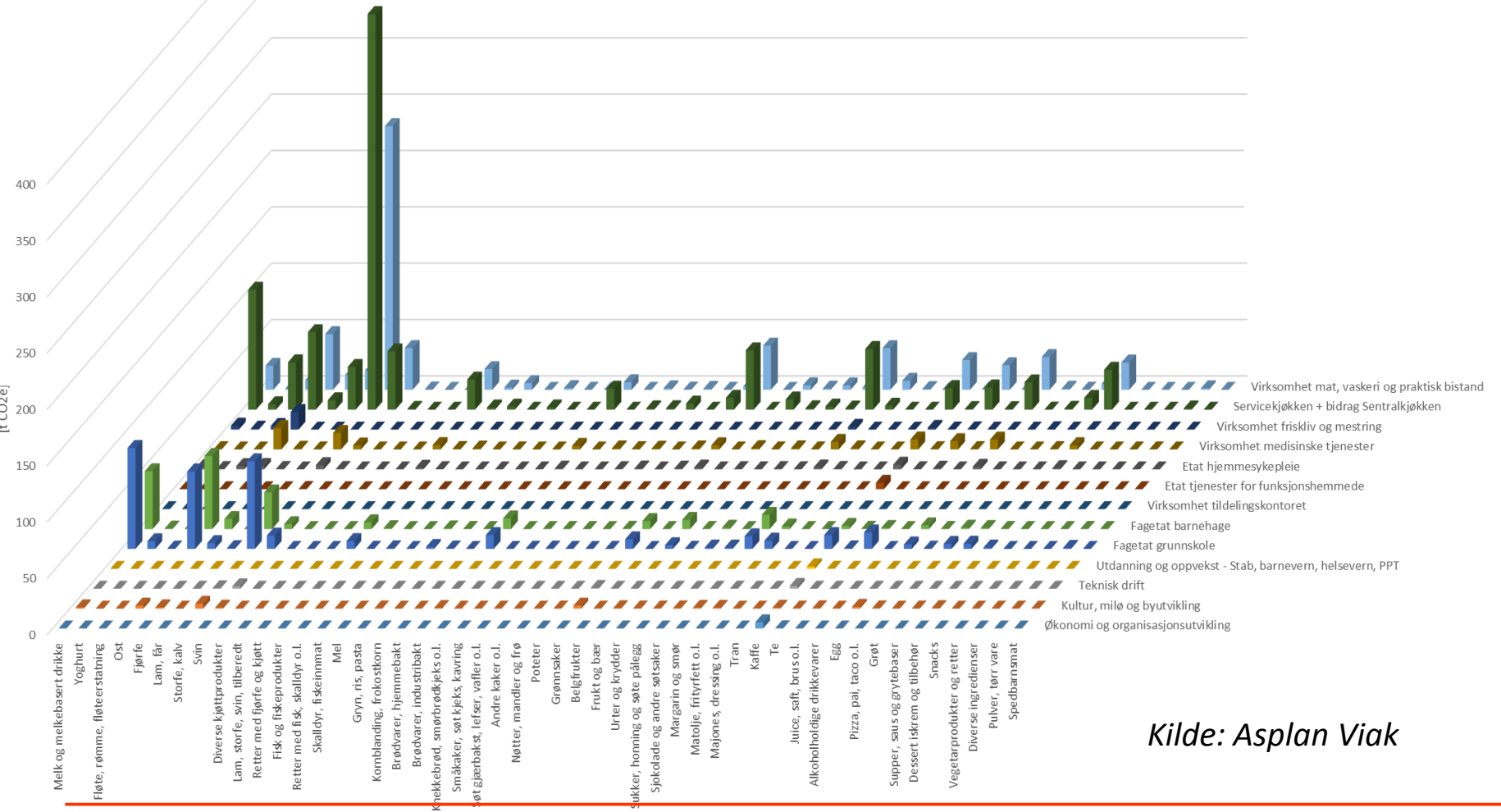
Bidrag fra ulike aktiviteter og innkjøp av varer og tjenester

Adm Bhage Skole Helse VAR Annet

CO2-ekvivalenter (tonn)

Klimafotavtrykk fra en kommunes virksomhet: Mat

Kilde: Asplan Viak

►► Perspektiver på hvordan innkjøpsmakten kan brukes

- Lavest mulig klima- og miljøfotavtrykk

Eller / og

- Hvordan kan vi etterspørre og være med på å bygge marked for klimaløsningene som trengs? Hvor kan vi gjøre en forskjell?

TU

LEDIGE JOBBER KONFERANSER BLI EKSTRA-ABONNENT

2018

EKSTRA

Vis bildelest

MARITIME BATTERY FORUM

Markedet for maritime batterier i ferd med å eksplodere

Det som begynte forsiktig med den helelektriske fergen Ampere i 2015, er i ferd med å bli stort. Over 180 skip har installert eller bestilt maritime batterier.

Nå er el-søppelbilene i drift i Sarpsborg

►► Perspektiver på hvordan innkjøpsmakten kan brukes

- Mye gull ligger i research, dialog med markedet og ambisiøse minstekrav. (**ha nok folk med nok tid**)
- *Deretter* vekting

▶▶ .. følg gjerne Klima Østfold!

- Facebook: Klima Østfold
- Twitter: @stfoldKlima
- www.klimaostfold.no
- Min epost:
  - guron@ostfoldfk.no